

právozáručným měšťanstvem, bylo by právnicky protismyslné, kdyby pivovar byl jeho vlastnictvím. Odvolací soud neposoudil tudíž věc v napadeném rozsudku právnicky mylně (§ 503 č. 4 c. ř. s.).

Čís. 10845.

Uživatel vojenského koně ručí i za náhodu, pokud neprokáže, že jde o škodu způsobenou vyšší mocí, již nemohl odvrátiti, tedy událostí zvenčí působivší, nikoliv přirozenou povahou koně, najmě jeho splašením.

Předpis § 3 písm. f) služebních předpisů československé branné moci K-III-3, není omezen na škody, jež způsobil vojenský kůň, daný do soukromého užívání, třetím osobám.

(Rozh. ze dne 3. června 1931, Rv I 844/30.)

Velitelství náhradní korouhve jezdeckého pluku odevzdalo žalovanému do užívání vojenského koně ve stavu k válečné službě způsobilém, opatřeného dobrým kovááním a vyzkoušeného v jízdě i v tahu. Žalovaný potvrdil vlastnoručním podpisem, že takto koně převzal, a prohlásil současně, že se podrobuje ustanovením služebního předpisu K-III-3, že jsou mu známa a že četl upozornění na konci kontrolní knížky tohoto koně. Zmíněný kůň zašel, utrpěv úraz při splašení, jež bylo způsobeno výstřelem třetí osoby po zvěři. Československý stát domáhal se na žalovaném náhrady škody z důvodu, že žalovaný, podrobiv se ustanovením služebního předpisu K-III-3 ručí ze smlouvy za veškerou škodu na koni tedy i za náhodnou škodu, vyjmouc případ vyšší moci, a že za vyšší moc nelze pokládati splašení koně, ježto se tak často stává a splašení koně jest jen náhodou. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Podle kontrolní knížky služebního koně vydané dne 26. března 1928 velitelstvím náhradní korouhve a podle »Podmínek pro vydávání služebních koní jezdeckého soukromého užívání« zejména podle § 3 f) se zjišťuje, že uživatel koně a tedy i žalovaný ručí za veškerou škodu, kterou jakkoliv zavinil buď sám neb osoba druhá, i za náhodu, pokud neprokáže, že jde o škodu způsobenou vyšší mocí, kterou nemohl odvrátiti. Za vyšší moc zbavující uživatele koně povinnosti k náhradě škody na koni pokládá však soud i náhodné splašení koně výstřelem třetí osoby ve vzdálenosti 500 kroků. Za náhodu kromobyčejnou, neodolatelnou (*vis maior*) jest pokládati událost, které se ani nejpečlivější opatrností, jež v tom kterém případě rozumně žádána býti může, nebylo možno uvarovati. (Randa: Náhrada škody pod titulem »Železnice«.) Splašení koní podle názoru soudu nelze pokládati jen za náhodu, nýbrž za náhodu kromobyčejnou, neodolatelnou (*vis maior*), neboť jak jest notorickým, nelze rozumně od kočího žádati, by splašené koně ovládl a jejich zranění zabránil. Jest totiž notorické, že splašené koně vyvinou takovou sílu a divokost, že síla lidská není s to, by účinně zasáhla a běhu splašených koní a jejich zranění mohla zabrániti. Poněvadž tedy nastal případ vyšší moci (uhynutí koně při splašení) a žalující

strana ani netvrdí, že splašení to bylo zaviněno stranou žalovanou nebo jinými osobami, jest žalovaná strana podle ustanovení podmínek prosta závazku nahraditi škodu uhynutím koně při pouhém splašení bez její viny. O d v o l a c í s o u d uznal žalobní nárok důvodem po právu. D ů v o d y: Jest nesporno, že vojenský kůň žalovanému do soukromého užívání daný zašel, utrpěv úraz, když se při hospodářské jízdě splášil. Splášil prý se asi proto, že ve vzdálenosti asi 500 kroků od cesty vystřelil někdo v polích na zvěř. Spor jest o to, zda takové splašení koní jest pokládati za vyšší moc ve smyslu § 3 odst. f) podmínek K-III-3 pro vydávání služebních koní jezdecka do soukromého užívání. První soud přisvědčil k této otázce a uznal v důsledku toho, že žalobní nárok není důvodem po právu. Rozhodnutí to odůvodňuje tím, že splašení koní nelze pokládati jen za náhodu, nýbrž za vyšší moc proto, že jest notorické, že splašené koně vyvinou takovou sílu a divokost, že lidská síla není s to, jich běhu a zranění zabrániti a že proto nelze rozumně žádati od kočího, by splašené koně ovládl. Strana žalující právem cítí se stíženou rozhodnutím prvního soudu. Okolnosti, jež první soud uvádí, odůvodňují jen závěr, že není v moci kočího, koně již splašené zadržeti a škodě zabrániti. Jest přípustiti, že i samo splašení koní nelze zabrániti ani při největší opatrnosti, takže jich splašení jest pokládati za neodvratnou náhodu. Avšak pojem neodvratné (neodolatelné) náhody nekryje se s pojmem vyšší moci. Vyšší mocí jest rozuměti náhodu kromobyčejnou a neodvratnou. Patří tedy k pojmu vyšší moci kromě neodvratnosti také kromobyčejnost náhody. I obyčejné náhody (a také důsledky jejich) jsou mnohdy neodvratné a přece nelze mluvit o nich jako o vyšší moci. Splašení koní není zjevem nikterak kromobyčejným. Dochází k němu dosti často buď z přirozené povahy koní nebo z rozmanitých příčin vnějších, mnohdy zcela nepatrných a všedních. Nelze proto splašení koní o sobě pokládati za vyšší moc. Ani to, že někdo střílí v zimě v polích po zvěři ve vzdálenosti několika set kroků od cesty, není neobvyklou, tím méně kromobyčejnou událostí. Žalovaný musel by však, by se sprostil povinnosti k náhradě škody, již se strana žalující domáhá, dokázati, že jde o škodu způsobenou vyšší mocí. Že splašení koní, na něž se žalovaný odvolává, není takovou vyšší mocí a že nestačí důkaz, že žalovaného nebo kočího nestíhá zavinění na zahynutí koně, vyplývá z toho, co bylo shora uvedeno. Podotknouti jest, že nelze souhlasiti s výkladem, jež dává žalovaný ustanovení § 3 odst. f) služebních předpisů K-III-3, totiž, že míněna je tu škoda způsobená vojenským koněm do soukromého užívání daným osobě třetí. Z doslovu předpisu toho v souvislosti s ostatními ustanoveními, i s předcházejícími, i s následujícími, vyplývá, že jde tu o škodu vzešlou vojenské správě na koni samém buď jeho znehodnocením nebo zhytnutím. Obratu, že uživatel koně ručí za veškerou škodu (vyjímajíc vyšší moc) použito tu (jako v četných zákonech na př. § 1300 obč. zák.) ve smyslu německého »haften« tedy ve smyslu, že uživatel »nese škodu« nebo že »je povinen ji nahraditi« nebo že »škoda stíhá« uživatele. Je také vysvětlitelné, že vojenská správa, ponechávajíc vojenského služebního koně osobě soukromé k bezplatnému užívání a po sedmi letech dokonce

do neobmezeného vlastnictví, vyhrazuje si mimo jiné také, by nebezpečí znehodnocení nebo ztráty koně při používání jeho pro vlastní potřeby nesl (vyjímajíc případ vyšší moci) uživatel.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání samo správně zdůrazňuje, že splašení koně, jež mělo v zá-
pětí jeho smrtelný úraz, »bylo způsobeno jediné v důsledku přirozených
a vrozených vlastností koně« aneb »v důsledku vlastnosti přirozené po-
vahy koně«. Jde tudíž podle vlastního názoru dovolatelova o úraz, po-
kud se týče o škodu z něho vzniknuvší nikým nezaviněnou, tedy o pouhou
náhodu. Podle § 3 písm. f) služebních předpisů čsl. branné moci K-III-3
ručí však žalovaný jako uživatel vojenského koně i za náhodu, pokud
ovšem neprokáže, že jde o škodu způsobenou vyšší mocí, kterou nemohl
odvrátiti. Musil by tudíž žalovaný dokázati především událost působivší
zvenčí k tomu, že se kůň splasil a zranil. Než takovou zvenčí působivší
událost žalovaný ani netvrdil. Nevidí ji zejména — a to zcela správně —
ve výstřelu po zvěři, jenž snad byl podnětem splašení koně, nýbrž vidí
vyšší moc, již má prokázati, by se zbavil ručení, výslovně a právě jen
v oněch »přirozených a vrozených vlastnostech«, v oné »přirozené po-
vaze koně«. To však není událost zvenčí působivší, nýbrž událost vyvo-
laná vlastností koně. S nimi a s jejich následky musí každý uživatel koně
počítati a musí i snášeti škodu z nich mu vzniklou. Věc se má podobně,
jako kdyby kůň pošel nemocí, již byl postižen zřejmě bez zavinění ně-
které osoby z neznámých příčin. Kdyby byl dovolatelův právní názor
správný, šlo by i tu o vyšší moc, vylučující uživatelovo ručení. Ale pak
by byla věta »předpisů«, že uživatel ručí i za náhodu, pokud ovšem
neprokáže, že jde o škodu způsobenou vyšší mocí, které nemohl odvrá-
titi, bez srozumitelného smyslu, protože by uživatel pak v pravdě vůbec
neručil ani za náhodu. To by byl důsledek, jenž se zřejmě přičí jasnému
doslovu a účelu předpisů a proto musí býti ve svých předpokladech
mylný. Mylný je též dovolatelův názor, že se řečený předpis vztahuje
jen ke škodám, jež způsobil vojenský do soukromého užívání daný kůň
osobám třetím. To v podstatě správně vyložil již odvolací soud. Právem
má se za vysvětlitelné, že vojenská správa, ponechávajíc vojenského
služebního koně osobě soukromé k bezplatnému užívání a po sedmi
letech dokonce do neobmezeného vlastnictví, vyhrazuje si mimo jiné
také, by nebezpečí znehodnocení nebo ztráty koně při používání jeho
pro vlastní potřeby nesl (vyjímajíc případ vyšší moci) uživatel. Ale
naprosto nesrozumitelné by bylo, jaký zájem by vojenská správa měla
neb jaký účel by sledovala stanovením, že uživatel koně má třetím oso-
bám ručiti nad meze stanovené občanským zákonem i za škodu vzešlou
z náhody. Odvolací soud posoudil proto spornou věc v celém rozsahu
správně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).